
Król się żeni! "Rolka sztokholmska" – skarb Zamku Królewskiego w Warszawie

5 lutego – 10 marca 2019 r.

Biblioteka Królewska

Jedynie takie dzieło sztuki w Polsce i jedno z niewielu tego rodzaju w Europie – ponad 15-metrowa *Rolka sztokholmska* należy do pereł zamkowej kolekcji. Unikatowy fryz anonimowego artysty ukazuje uroczysty wjazd do Krakowa orszaku ślubnego króla Zygmunta III i arcyksiężniczki Konstancji Austriaczki 4 grudnia 1605 r. Wystawa prezentująca bezcenny dokument XVII-wiecznej kultury polskiej zainaugurowała obchody Roku Wazowskiego 2019. Wyjątkowy jubileusz upamiętnił 400. rocznicę ukończenia zleconej przez monarchę przebudowy Zamku, który zyskał dzięki niej obecny kształt pięcioboku.

Do Zamku Królewskiego w Warszawie dzieło trafiło w 1974 r. jako dar ówczesnego premiera Szwecji Olofa Palmego. Wcześniej znajdowało się w zbiorach muzealnych w Sztokholmie, gdzie prawdopodobnie pojawiło się jako zdobycz wojenna po potopie szwedzkim.

Rysunek, wykonany w technice akwareli i gwaszu z użyciem złotej farby, przedstawia blisko 600 uczestników pochodu. Precyzja malarska umożliwia rozpoznanie nie tylko poszczególnych grup, lecz także konkretnych osobistości biorących udział w ceremonii. Głównymi bohaterami tej barwnej galerii postaci są podążający na kasztanowym koniu król Zygmunt III oraz jadąca w czarno-złotym paradnym powozie królewska narzeczona, Konstancja Austriaczka. Wśród przedstawionych na *Rolce* postaci dostrzec można również: 10-letniego wówczas królewicza polskiego Władysława, matkę i siostrę arcyksiężnej Konstancji, arcyksięcia Maksymiliana Ernsta, nuncjusza papieskiego Klaudiusza Rangoniego, chorążego wielkiego koronnego Sebastiana Sobieskiego czy wojewodę poznańskiego Hieronima Gostomskiego. Szczególnie intrygująca jest postać tzw. *kobiety z brodą*, czyli Heleny Antonii z Liège – dwórki Habsburżanek, która przybyła z nimi z Grazu do Krakowa.

Jako pełna detali, misterna pamiątka spektakularnej królewskiej uroczystości *Rolka sztokholmska* odsłania sekrety ceremoniału dworskiego sprzed czterech wieków. Obszerny rysunek stanowi rewię XVII-wiecznej mody, zarówno zachodniej, jak i tej rodzimej. Kolorami mienią się brokaty, adamaszki, aksamitne żupany, białe kryzy, wyszywane srebrem pludry, karmazynowe liberie, zdobione piórami kapelusze i turbany. Uwagę zwraca również wspaniała prezentacja husarii – symbolu ówczesnego oręża polskiego. *Skrzydlatych jeźdźców* zdobią barwne pęki piór, a ich plecy okrywają lamparcie skóry. W rękach dzierżą tarcze, szable, nadziaki i buzdygany. Nad oddziałami łopoczą proporce, a dobosze bębnią w kotły. Rzędy końskie połyskują złotem i drogocennymi kamieniami. W orszaku z gracją paradyją rumaki wszelkiej maści – białe, siwe, gniade, kare, kasztanowate.

Rolka sztokholmska trafiła do Polski w złym stanie zachowania, dlatego pod koniec lat 80. XX w. rozdzielono ją na 39 arkuszy, z których pierwotnie była sklejona, zachowując przy tym możliwość ponownego zestawienia elementów malowidła na potrzeby ekspozycyjne. Ze względu na szkodliwe działanie czynników zewnętrznych dzieło jest prezentowane okazjonalnie – publiczność zamkowa mogła je poprzednio podziwiać w 2002 r.

Rocznicową ekspozycję wzbogaciła m.in. prezentacja XVII-wiecznej kolczugi – nowego nabytku w zamkowej kolekcji. Identyczne uzbrojenie, będące podstawowym elementem ochronnym formacji

jezdnych ówczesnej Rzeczypospolitej, rozpoznać można było w pełnym szczegółów uniwersum *Rolki*. Na wystawie zobaczyliśmy także wypożyczone z Muzeum Wojska Polskiego rapiery, halabardy, muszkiety oraz szyszak husarski.

Wystawę uświetniła ścieżka dźwiękowa przygotowana przez Polskie Radio.

Animacja :

Sekrety "Rolki sztokholmskiej"

Prezentacji towarzyszyła również bogato ilustrowana publikacja w języku polskim i angielskim.

Oprac., komisarz wystawy: **Marta Zdańkowska** (kustosz zbiorów rysunku, Zamek Królewski w Warszawie – Muzeum)

Współpraca: **dr Tomasz Mleczek**

Komisarz organizacyjny: **Anna Małecka**

Projekt scenografii: **dr hab. Barbara Kowalewska, dr hab. Monika Rzepiejewska** (Akademia Sztuk Pięknych w Warszawie)

Scenariusz i realizacja ścieżek dźwiękowych: **Janusz Kukuła, Andrzej Brzoska** (Teatr Polskiego Radia)

Koordynator Roku Wazowskiego 2019: **dr Mariusz Klarecki**

Wystawa czynna w godzinach otwarcia Zamku:

UWAGA!

9 i 10 marca zwiedzający wystawę otrzymali w kasie Zamku **bezpłatny** bilet na wystawę "*Znaki wolności. O trwaniu polskiej tożsamości narodowej*" ważny do 31 marca 2019 r.

Atrakcje towarzyszące finałowi wystawy:

10 marca 2019 r. – *Szwedzi i Finowie wierni Zygmuntowi III na uchodźstwie w Rzeczypospolitej* – wykład z cyklu *Rok Wazowski*

10 marca 2019 r. – Koncert towarzyszący wystawie *Król się żeni! "Rolka sztokholmska" – skarb Zamku Królewskiego w Warszawie*

wtorek–czwartek, sobota **10.00–18.00**

piątek **10.00–20.00**

niedziela **11.00–18.00**

Ostatnie wejście godzinę przed zamknięciem

Bilety w cenie **10 zł** (normalny), **5 zł** (ulgowy) i **1 zł** (dzieci w wieku 7–16 lat) dostępne w kasie Zamku oraz online

Bilety dla osób zwiedzających **Trasę Zamkową** lub wystawę **Znaki wolności. O trwaniu polskiej tożsamości narodowej** w cenie **5 zł** (normalny) i **1 zł** (ulgowy)

W **środy** wystawa dostępna **bezpłatnie** w ramach biletu ewidencyjnego na **Trasę Zamkową**

UWAGA!

Ze względu na uwarunkowania architektoniczne wystawa nie była dostosowana do zwiedzania przez osoby poruszające się na elektrycznych wózkach inwalidzkich.

Za utrudnienia przepraszamy.

Patroni wystawy

TVP
KULTURA

ams

O.pl

Patroni Zamku

TVP 3

STOLICA

Source URL: <https://www.zamek-krolewski.pl/node/894>